

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 23.02.1959, sp. zn. Cz 648/58, ECLI:CZ:NS:1959:CZ.648.1958.1

Číslo: 9/1960

Právní věta: K otázce zařazení lesníků z hlediska § 5 zák. č. 55/1956 Sb., o sociálním zabezpečení.

Soud: Nejvyšší soud ČSR

Datum rozhodnutí: 23.02.1959

Spisová značka: Cz 648/58

Číslo rozhodnutí: 9

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Sociální zabezpečení

Předpisy: 55/1956 Sb. § 5 251/1956 Ú.l.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Státní úřad sociálního zabezpečení přiznal navrhovateli starobní důchod se započtením 35 roků zaměstnání ve III. pracovní kategorii.

Lidový soud v Hradci Králové zamítl opravný prostředek navrhovatelův do tohoto rozhodnutí, kterým se domáhal, aby odpůrce byl uznán povinným přiznat mu zařazení do II. pracovní kategorie za dobu, po kterou měl dozor na těžební práce v lese, a vyplácet mu důchod vyšší o částku, která odpovídá tomuto zařazení.

Krajský soud v Hradci Králové změnil rozsudek soudu první stolice, a to tak, že uznal odpůrce povinným přiznat navrhovateli zvýšení starobního důchodu, odpovídající jeho zařazení do II. pracovní kategorie. Toto své rozhodnutí odůvodnil zejména tím, že porovnání tělesné namáhavosti práce není na místě, a že naopak pojem řízení a odpovědnosti předpokládá, že mistr zpravidla nekoná vlastní manuální práce a že vlastní náplň jeho činnosti je organizování práce a dozor. To předpokládá přítomnost na rizikovém pracovišti, a to v bezprostřední blízkosti zaměstnanců tam pracujících. Riziko úrazu postihuje i řídicího a dozírajícího lesníka.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu, že rozsudkem krajského soudu byl porušen zákon.

Odůvodnění:

Jednou ze stěžejních zásad, na nichž je vybudován zákon o sociálním zabezpečení, je zásada

odměňování podle zásluhy. Tato zásada je provedena zejména v ustanovení § 5, podle něhož se zaměstnanci zařazují do tří pracovních kategorií se zřetelem na důležitost a obtížnost jejich práce. K provedení tohoto ustanovení byla vydána mimo jiné vyhláška č. 251/1956 Ú. l., již se vyhlašuje pro účely důchodového zabezpečení seznam zaměstnání zařazených do II. pracovní kategorie. Mimo výslovně uvedená zaměstnání a práce zařazují se podle části A. přílohy k této vyhlášce do druhé kategorie všichni zaměstnanci techničtí, jako mistři, provozní technici a provozní inženýři, kteří řídí a odpovídají za pracoviště, na nichž pracují v seznamu uvedených zaměstnanců. Výslovně je zde dále uvedeno, že takováto pracoviště tvoří jádro jejich pracovní náplně, tj. z celkového počtu pracovišť je alespoň polovina rizikových a ztrácí v provozu nejméně polovinu pracovní doby. Pracoviště jsou zde uvedena podle toho pouze tak, že je zde odkaz na jednotlivá zaměstnání v seznamu výslovně uvedená. Pod č. 154 seznamu v rubrice „označení zaměstnání“, je uveden dřevorubec a podle popisu prací jde tu o dřevorubecké práce při těžbě dřeva.

Z toho plyne, že zásadně nelze vylučovat z dosahu vyhlášky č. 251/1956 Ú. l. ty zaměstnance technické, kteří řídí a odpovídají za pracoviště, na němž pracují dřevorubci při těžbě dřeva. Podmínkou tu ovšem je, aby jejich činnost byla v souladu s hledisky, jež jsou jako podmínka pro zařazení do II. pracovní kategorie u technických zaměstnanců pod písm. a) uvedeny. Jen, jsou-li splněny tyto podmínky, lze připínat k jejich práci z hlediska zařazení do jednotlivých kategorií ty právní důsledky, které jsou spojovány s výkonem zaměstnání výslovně uvedeného v seznamu vyhlášky č. 251/1956 Ú. l.

Bylo proto třeba, aby z hlediska zásady materiální pravdy, jako vůdčí zásady občanského soudního řádu, na jejíž dodržení nutno klást váhu zejména v případech, kdy je disponováno s prostředky veřejnými, si krajský soud opatřil co nejspolehlivější podklady pro závěry v naznačeném směru, a to zejména zjištěním, jaké služební povinnosti lesník vůbec měl, co do jejich druhu a rozsahu, i co do jejich časové náročnosti, na kolika a kterých pracovištích své služební povinnosti plnil, která pracoviště, na nichž byly prováděny dřevorubecké práce při těžbě dřeva se v obvodu jeho služební působnosti nacházela, zda odpovídal za tato pracoviště, a jaký čas v celkovém jeho časovém rozvrhu si tyto řídicí práce při provozu dřevorubecké práce při těžbě dřeva vyžadovaly. Teprve po provedení šetření v naznačených směrech byl by mohl krajský soud dospět k závěru, zda práce lesníka odpovídají všem hlediskům pod písm. A. uvedeným a zde tedy i z hlediska celého pojetí a úpravy zařazení jednotlivých druhů práce do různých pracovních kategorií je na místě, aby lesník, provádějící dozor nad těžbou dřeva, byl zařazen do těžké pracovní kategorie jako dřevorubec.

Krajský soud však takovým způsobem při zjišťování skutkového podkladu nepostupoval.

Důkazy, jež provedl, netvoří z hlediska vytyčených zásad postačující podklad pro jeho závěry. Trpí proto řízení vadami, jež mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

Stejně vady vykazuje již řízení před lidovým soudem.

Tím oba soudy porušily zákon v ustanoveních § 1 odst. 2, §§ 59, 88 odst. 2 a § 93 o. s. ř. ve spojení s ustanoveními § 5 odst. 1 písm. b) a § 1 vyhl. č. 251/1956 Ú. l. a § 10 odst. 5 zák. č. 55/1956 Sb.